

ธรรมเนียมบุญสุขภาพ ชุมชนมุสลิมมัสยิดฮัจญ์ฮักกา

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
ฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๖๐

สุขภาพชุมชนและหลักการการจัดการระบบสุขภาพชุมชนอย่างยั่งยืนตาม
แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดทำ ชับเคลื่อน ทบทวนและประเมินผลธรรมนูญสุขภาพ
พื้นที่ต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน

ภาพพึงประสงค์

ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีที่เกี่ยวข้องทุกภาค
ส่วนเข้าใจและสามารถนำสาระในธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติไป
ปรับใช้ในการจัดทำธรรมนูญสุขภาพพื้นที่โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับวิถี
ชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และระบบสุขภาพชุมชน

ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน
ร่วมกันใช้ธรรมนูญสุขภาพพื้นที่เป็นแนวทางในการพัฒนาและขับเคลื่อน
นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม ผ่านกลไกและเครื่องมือที่
เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบสุขภาพ โดยมีระบบติดตาม ทบทวน และ
ประเมินผลธรรมนูญสุขภาพพื้นที่เป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ

เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายธรรมนูญสุขภาพพื้นที่เป็นเครือข่าย
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามพื้นที่ เพื่อนำองค์ความรู้ไปต่อยอดและขยายผลการ
จัดการระบบสุขภาพชุมชนให้ครอบคลุมไปยังพื้นที่อื่นๆ

คำปรารภและกิตติกรรมประกาศ

ธรรมนูญสุขภาพชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสดีกัว

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

รูปธรรมการกำหนดใจตนเองของชุมชนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ใน
หมวดที่ ๑๔ ของ ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ.
๒๕๕๙

ธรรมนูญสุขภาพ เป็นรูปแบบหนึ่งของนโยบายสาธารณะที่เกิดจาก
สังคมได้ตกลงปลงใจร่วมกันว่าจะใคร่ควรทำหรือไม่ควรทำ ธรรมนูญไม่ใช่
กฎหมาย ไม่มีอำนาจบังคับลงโทษ แต่ก็มีพลังอำนาจทางสังคมในการกำกับ
ดูแลกันเองให้อยู่ในครรลองครองธรรม

ธรรมนูญสุขภาพตำบล คือเจตนารมณ์ร่วมกันของประชาชนใน
ชุมชนท้องถิ่น ที่ได้ประกาศให้รับรู้ทั่วกัน ทั้งภายในชุมชนและต่อคน
ภายนอก ว่าอยากเห็นการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนในด้านต่างๆเป็นไป
ทิศทางใด

ธรรมนูญสุขภาพตำบลที่ดี มิใช่เอกสารหรือคำประกาศที่สวยงาม
หากควรเป็นผลผลิตที่เกิดจากกระบวนการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วม

ผูกพันในการลงมือทำของคนทุกกลุ่มในชุมชนท้องถิ่น อันเป็นนโยบายสาธารณะของชุมชน โดยชุมชนและเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม ธรรมนูญสุขภาพยังคงเป็นเพียงเครื่องมือที่สังคมสร้างขึ้นมาใช้อย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหา ภาวะแวดล้อมและองค์ความรู้ในยุคสมัยปัจจุบัน ต่อเมื่อสถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปตามพลวัต ก็มีความจำเป็นที่จะต้องมีการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติมเนื้อหาสาระให้มีความเหมาะสม สอดคล้องและทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้และตัดสินใจร่วมกันด้วย

ในนามของสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ กระผมขอแสดงความชื่นชมยินดีที่ภาคีเครือข่ายต่างๆในชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสดีตักวา ได้ร่วมกันเรียนรู้ สานพลังปัญญาและกำหนดใจตนเองในการพัฒนาครั้งสำคัญ จนเกิดเป็นธรรมนูญสุขภาพชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสดีตักวา ฉบับนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าพี่น้องมุสลิมมัสยิดอัสดีตักวา จะสามารถใช้ธรรมนูญสุขภาพในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของเราได้อย่างสมดุลยั่งยืน สร้างความรักสามัคคี เจริญรุ่งเรืองและอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันตลอดไป

นายแพทย์พลเดช ปิ่นประทีป

เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

๕๔. และหากว่าความจริงได้คล้อยตามอารมณ์ใฝ่ต่ำของพวกเขาแล้ว ชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินรวมทั้งบรรดาสรรพสิ่งที่อยู่ในนั้น ต้องเสียหายวิบัติอย่างแน่นอน” ซูเราะฮฺ - อัลมุรฺอิมูน(๒๓:๗๑)

๕๕. “จงยำเกรงสถานที่ที่เป็นสาเหตุของการสาปแช่ง ทั้ง ๓ แห่ง คือ การถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะในแหล่งน้ำ บนถนนที่ผู้คนสัญจรไปมา และใต้ร่มเงา” (ฎะฮะบะรอนีย์)

“ธรรมนูญสุขภาพพื้นที่”

หมวดที่ ๑๔ ของ ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๕๙ ภายใต้ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐

หลักการสำคัญ

ธรรมนูญสุขภาพพื้นที่ เป็นข้อตกลงร่วมในการกำหนดทิศทางหรือแนวปฏิบัติอันจะนำไปสู่สุขภาวะของชุมชน โดยชุมชนสามารถจัดทำธรรมนูญสุขภาพพื้นที่ตามความสมัครใจและตามความพร้อมของชุมชน ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐควรให้การสนับสนุนและเข้ามามีส่วนร่วม

การจัดทำธรรมนูญสุขภาพพื้นที่จะต้องให้ความสำคัญกับสิทธิชุมชน วิถีชุมชน วัฒนธรรมชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทูนาทางสังคมของชุมชน ข้อมูล

๔๙. "อาชีพที่ประเสริฐที่สุดคือ การค้าที่ซื่อสัตย์ และการทำงาน ด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนเอง " (อะห์หมัด)

๕๐. "อิมานมี ๗๐ กว่า หรือ ๖๐ กว่าสาขา สุดยอดของอิมาน คือ คำกล่าวที่ว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์และอิมานที่มีระดับต่ำสุดคือ การเก็บกวาดสิ่งที่สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้ใช้บนถนนหนทาง"(มุสลิม)

หมวดอนุรักษสิ่งแวดล้อม

๕๑. "แท้จริงฉันเห็นชายคนหนึ่งกำลังพลิกตัวในสวรรค์ เนื่องจากเขาเคยตัดทิ้งต้นไม้ที่ล้มทับบนถนน เพื่อมิให้สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้คนที่สัญจรไปมา"(มุสลิม)

๕๒. นะบีมุฮัมมัด ได้ทักท้วง สะอัดที่กำลังอาบน้ำละหมาดโดยใช้ น้ำมากเกินไปว่า "ทำไมถึงต้องใช้น้ำมากถึงขนาดนี้ไอ้สะอัด ? สะอัด จึงถามกลับว่าการใช้น้ำมาก ๆ เพื่ออาบน้ำละหมาด ถือเป็นการฟุ่มเฟือยกระนั้นหรือ ? นะบีมุฮัมมัด จึงตอบว่า ใช่ ถึงแม้ท่านจะอาบน้ำละหมาดในลำคลองที่กำลังไหลเชี่ยวก็ตาม" (ฮากิม)

๕๓. "การบ่อนทำลาย ได้เกิดขึ้นทั้งทางบกและทางน้ำ เนื่องจาก การกระทำด้วยน้ำมือของมนุษย์" ซูเราะฮ - อีรฺรุม (๓๐ : ๔๑)

ส่วนที่ ๑ คำนำ

ชุมชนมุสลิมมีสยิดอັตตักวา ยึดถือพระมหาคำภีร์อัลกุรอานเป็น ธรรมนูญชีวิต และดำเนินชีวิตตามซุนนะห์ (แบบฉบับ)ของท่านศาสดามุฮัมมัด (ซ.ล.) ในการจัดทำธรรมนูญฉบับนี้ขึ้นเพื่อเป็น เครื่องมือในการกำหนด ยุทธศาสตร์ แนวทางทางการพัฒนาชุมชนมุสลิมมีสยิดอັตตักวาให้สอดคล้อง กับหลักการศาสนาอิสลาม และสามารถนำหลักการดังกล่าวมาปฏิบัติได้ อย่างเป็นรูปธรรม สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการกำหนด นโยบายสาธารณะด้านสุขภาพและขับเคลื่อนชุมชนไปอย่างพร้อมเพียงกัน อย่างมีเอกภาพ โดยการบูรณาการแผนงาน การประสานงานความร่วมมือ ระหว่างภาควิชาการ องค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร ศาสนา หน่วยงานองค์กรภาคประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน มี เป้าหมายเพื่อก่อเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านสุขภาพของสมาชิกใน ชุมชนอย่างสมบูรณ์ยั่งยืนโดยครอบคลุมทุกมิติ ทั้งทางกาย จิตใจ สังคม ความศรัทธา(จิตวิญญาณ) และเศรษฐกิจ มีความรับผิดชอบต่อสิทธิของ ตนเอง ครอบครัว เพื่อนบ้าน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และสิ่งที่พระเจ้าทรงสรร สร้างอื่นๆ ให้สมกับเป็นประชาชาติตัวอย่างผู้มีจิตต์ภักดี ผู้มีหน้าที่เรียกร้อง เชิญชวนกันในเรื่องขอความดีและยับยั้งในเรื่องของความเสื่อมความเสียหาย

สร้างสังคมพหุวัฒนธรรมที่ยอมรับความหลากหลายและอยู่ร่วมกัน
อย่างอยู่เย็นเป็นสุข และมีสันติภาพ

ข้อที่ ๑. ธรรมนูญนี้เรียกว่า **“ธรรมนูญสุขภาพชุมชนมุสลิม
มัสยิดอัสดีตักวา”**

ข้อที่ ๒. ธรรมนูญนี้มีผลให้ใช้กับสัปบุรุษ มัสยิด หน่วยงาน องค์กร
ชมรม กองทุน กลุ่มของชุมชนภายในพื้นที่ชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสดีตักวา และ
บุคคล หน่วยงาน องค์กร กลุ่มชุมชน อื่นๆ ที่เข้ามาดำเนินกิจกรรมภายใน
พื้นที่ชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสดีตักวา

ข้อที่ ๓. การประกาศใช้ธรรมนูญสุขภาพชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสดีตัก
วา ให้มีผลบังคับใช้ภายใน ๓๐ วัน หลังจากคณะกรรมการอิสลามประจำ
มัสยิดและผู้แทนหน่วยงานองค์กรชุมชนมีมติเห็นชอบ

ส่วนที่ ๒ หลักการสำคัญของระบบสุขภาพชุมชนมุสลิม มัสยิดอัสดีตักวา

หมวดที่ ๑ ปรัชญา แนวคิด และเจตนารมณ์

ข้อที่ ๔. ชาวชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสดีตักวา ร่วมสร้างสังคมสุขภาวะแบบองค์
รวม ที่ครอบคลุมมิติทางกาย จิตใจ สังคม เศรษฐกิจ และความ

หมวดส่งเสริมการดูแลสุขภาพ

๔๕. “จงรักษาเถิด แท้จริงพระองค์อัลลอฮ์จะไม่ทรงนำโรคลงมา
เว้นแต่พระองค์จะนำยามา เพื่อการบำบัดลงไปด้วย ยกเว้นโรค
เดียวที่ไม่มียารักษาโรค คือ โรคชรา”(บุคอรีย์ และมุสลิม)

๔๖. “และเมื่อฉันป่วย ดังนั้น พระองค์ทรงทำให้ฉันหายป่วย” ซู
เราะฮ - อัซซุอะเราะฮฺ (๒๖: ๘๐)

๔๗. “คนใดคนหนึ่งอย่าได้คิดอยากตาย อันเนื่องเพราะเกิดการ
เจ็บป่วย แต่หากเขาจำเป็น ต้องกล่าวคำได้ออกมาก็จงกล่าวว่า
โอ้อัลลอฮ์ ขอให้ฉันมีชีวิตคงอยู่ หากการมีชีวิตอยู่นั้น เป็นสิ่งที่ดี
สำหรับฉัน และขอให้ฉันจบชีวิตเสีย หากการจบชีวิตนั้นเป็นสิ่งที่ดี
สำหรับฉัน”(บุคอรีย์)

หมวดส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง

๔๘. ขอฮาบะฮ์ท่านหนึ่งถามท่านนบีว่าจะทำอะไรให้พระเจ้าและ
คนรอบข้างรัก ท่านตอบว่า"ท่านจงอยู่อย่างสมถะบนโลกใบนี้
แล้วอัลลอฮ์จะรักท่าน และจงปล่อยวางในสิ่งที่มนุษย์ครอบครอง
(รู้จักพอไม่คิดแย่งชิงแข่งขันอันก่อให้เกิดโลภและริษยา) มนุษย์จะ
ต่างพากันรักท่าน" (อิบน์มาญะฮ์)

๔๓. “ถ้าปรากฏว่าคนหนึ่งในหมู่พวกท่านยากจน ก็จงเริ่มด้วยตัวของเขาก่อน ถ้ายังมีเหลือก็ให้แก่ลูกๆของเขา ถ้ายังมีเหลือก็ให้ญาติที่ใกล้ชิดของเขา หรือวงศ์ญาติที่ใกล้ชิด ถ้ายังมีเหลือก็ให้เอามาอยู่ที่นั่น” นอกจากนี้ท่านเราะซูล ยังได้กล่าวว่า “เจ้าจงบริจาค” ชายคนหนึ่งกล่าวว่า “ฉันมีหนึ่งเหรียญทอง” ท่านกล่าวว่า “จงบริจาคเพื่อตัวเจ้าก่อน” เขากล่าวว่า “ฉันมีอีกเหรียญทองหนึ่ง” ท่านกล่าวว่า “จงบริจาคให้ภรรยาของเจ้า” เขากล่าวว่า “ฉันมีอีกเหรียญทองหนึ่ง” ท่านกล่าวว่า “จงบริจาคให้ลูกๆของท่าน” เขากล่าวว่า “ฉันมีอีกเหรียญทองหนึ่ง” ท่านกล่าวว่า “จงบริจาคให้คนรับใช้ของเจ้าก่อน” เขากล่าวว่า “ฉันมีอีกเหรียญทองหนึ่ง” ท่านกล่าวว่า “เจ้าจงพิจารณาตุ๊กที่แล้วกันว่าจะให้ใคร” (อบูดาวูด อันนาซาลี และอัลฮากิม)

๔๔. “และแน่นอน เราจะทดสอบพวกเจ้าด้วยสิ่งหนึ่งสิ่งใด จากความกลัว ความหิว และด้วยความสูญเสีย (อย่างใดอย่างหนึ่ง) จากทรัพย์สินสมบัติ ชีวิต และพืชผล และเจ้าจงแจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้ออดทนเถิด คือ บรรดาผู้ที่เมื่อเคราะห์ร้ายประสบแก่พวกเขาแล้วพวกเขาก็กล่าวว่า แท้จริงเราเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮ์ และแท้จริงพวกเราจะกลับไปยังพระองค์” ซูเราะฮ์ - อัลบะเกาะเราะฮ์ (๒: ๑๕๕-๑๕๖)

ศรัทธา (จิตวิญญาณ) เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในระดับบุคคล ครอบครัว สังคม เพื่อให้ชุมชนมุสลิมมีสยิดอึดอดักวาเป็นชุมชนแห่งความศรัทธาที่สงบสุข และมีสันติภาพ โดยอาศัยหลักการในศาสนาอิสลามเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและเป็นทางออกในการแก้ไขปัญหาทางสังคม

หมวดที่ ๒ ตัวตนของคนอึดอดักวา

ข้อที่ ๕. ชาวชุมชนมุสลิมมีสยิดอึดอดักวายึดมั่นและปฏิบัติตาม พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน(กิตาบุ้ลเลาะห์) และแบบฉบับขององค์ศาสดา(ซุนนะห์) มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในหลักศรัทธา หลักปฏิบัติ และหลักคุณธรรม (เอียะห์ซาน) ในศาสนาอิสลามเป็นแบบอย่างและนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ข้อที่ ๖. ชาวชุมชนมุสลิมมีสยิดอึดอดักวามีความปรารถนาดีต่อผู้อื่น มีความเคารพในความเป็นพี่น้อง(อูกูวะห์)ตามสิทธิและหน้าที่ขั้นพื้นฐานในศาสนาอิสลาม ได้แก่ การไม่ละเมิดต่อเลือดเนื้อ(ร่างกาย) ทรัพย์สิน และชื่อเสียงเกียรติยศ ของผู้อื่นตลอดจนมีหน้าที่ในการการปกป้องและพิทักษ์สิทธิของผู้อื่นตามหลักการในศาสนาอิสลาม รวมทั้งการดำรงไว้ซึ่งสิทธิของสิ่งทีพระเจ้าทรงสร้างอื่นๆไม่ว่าจะเป็น พืช สัตว์หรือสิ่งแวดล่อม

ข้อที่ ๗. ชาวชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสซ็อนนีฮ์ในฐานะที่เหนือกว่าการติดยึดในเรื่องเผ่าพันธุ์ สีมัวมีความตระหนักถึงสิทธิชุมชน มีความเป็นพลเมือง (อุมมะฮ์) เดียวกัน โดยมองเห็นผลประโยชน์ของสาธารณชนส่วนรวม มากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว

ข้อที่ ๘. ชาวชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสซ็อนนีฮ์ เคารพในความหลากหลายของชาติพันธุ์ วิถีวัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาที่สืบตามขอบเขตของอิสลาม และไม่ละเมิดต่อวิถีวัฒนธรรมอื่นๆ

หมวดที่ ๓ การควบคุมป้องกันปัจจัยคุกคามต่อสุขภาพและการจัดการสิ่งแวดล้อม

ข้อที่ ๙. ชาวชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสซ็อนนีฮ์ ลดความฟุ้งเฟ้อ โดยการจัดการขยะได้แก่การลดปริมาณขยะโดยการ เลือกลงสินค้าที่ไม่ก่อให้เกิดขยะหรือก่อให้เกิดขยะน้อยที่สุด การนำขยะสิ่งของกลับมาใช้ประโยชน์ซ้ำหรือปรับใช้ในรูปแบบอื่นๆที่เหมาะสม มีการคัดแยกขยะเพื่อนำไปจำหน่ายหรือบริจาคเพื่อการสาธารณกุศล และการทำปุ๋ยจากขยะชีวภาพ

ข้อที่ ๑๐. ชาวชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสซ็อนนีฮ์ สนับสนุนการพัฒนาชุมชนให้ มีความสะอาด ปราศจากขยะ มีการปรับปรุงทัศนียภาพของชุมชน

พวกเขา และไม่มีความกลัวใดๆ แก่พวกเขาและพวกเขาก็จะไม่เคร่งครัด ชูเราะฮ์-อัลบะกอเราะฮ์ (๒: ๒๗๔)

๔๐. และพวกเขาให้อาหารแก่คนยากจน เด็กกำพร้าและเชลยศึก (ทั้งที่เขา ก็มีความต้องการและความจำเป็นกับอาหารนั้น พวกเขาถือว่า) แท้จริง เราให้อาหารแก่พวกท่าน เพียงเพื่อหวังความพอใจของอัลลอฮ์เท่านั้น เรา มิได้ต้องการการตอบแทนและการขอบคุณใดๆ จากพวกท่านเลย ชูเราะฮ์-ชูเราะฮ์ - อัลอินซาน(๗๖ : ๘-๙)

๔๑. “ทุกๆวัยวะของมนุษย์ มีการทำซอดาเกาะห์ในทุกๆวันดวงอาทิตย์ โผล่ขึ้นมา การที่ท่านได้ประนีประนอมระหว่างสองคนด้วยความเป็นธรรม ก็เป็นซอดาเกาะห์ การที่ท่านได้ช่วยเหลือชายคนหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องสัตว์พาหนะของเขา การที่ท่านอุ้มเขาขึ้นขี่ม้าน หรือช่วยยกสิ่งของสัมภาระขึ้นไว้ให้ ก็เป็นการซอดาเกาะห์ คำพูดจาที่ดีก็เป็นซอดาเกาะห์ ทุกๆอย่างก้าวที่ท่านเดินไปละหมาด ก็เป็นการซอดาเกาะห์ และการที่ท่านจัดสิ่งที่เป็นอันตรายออกจากถนนหนทาง ก็เป็นการซอดาเกาะห์ “ (บุคอรีห์และมุสลิม)

๔๒. “ผู้ใดในหมู่พวกท่านสามารถที่จะปกป้องไฟนรก เขาก็จงบริจาค แม้เพียงซีกหนึ่งของผลอินทผลัมแล้วถ้าใครไม่มีก็จงพูดจาสุภาพเรียบร้อย(ก็ถือว่าเป็นการบริจาคท่านแล้ว) ”(อะฮหมัด และมุสลิม)

๓๕. “และจงบริจาสิ่งที่เราได้ให้ปัจจัยยังชีพและพวกท่านก่อนที่ความตายจะมาเยือนคนใดคนหนึ่งในหมู่พวกท่าน แล้วเขาก็จะกล่าวว่า โอ้ พระผู้อภิบาลแห่งข้าหากพระองค์ทรงยืดเวลาให้กับข้าอีกสักระยะเวลาหนึ่งอันใกล้แล้วข้าก็จะจ่ายทานและข้าจะเป็นหนึ่งในหมู่ผู้มึนคุณธรรม” ซูเราะฮฺ – อัลมุนาฟิฎน(๖๓ : ๑๐)

๓๖. (ไอ้หมูฮำหมัด) เจ้าจงเอาจากทรัพย์สินของพวกเขากลายเป็นทานชะกาต ซึ่งจะทำให้พวกเขาสะอาด และจะทำให้พวกเขาบริสุทธิ์อีกด้วย.ซูเราะฮฺ – อัตเตาบะฮฺ (๙:๑๐๓)

๓๗. จงบอกพวกเขาว่าอัลลอฮฺได้ทรงกำหนดชะกาตเหนือพวกเขา โดยเก็บจากคนร่ำรวยของพวกเขากลับมา และจ่ายคืนให้แก่คนยากจนของพวกเขากลับมา:(บุคคลร่ำรวย)

๓๘. อุปมาบรรดาผู้ที่บริจาทรัพย์สินของพวกเขากลับมาในหนทางของอัลลอฮฺนั้น อุปมา (ทรัพย์สินของพวกเขากลับมา) ดังเมล็ดพืชเมล็ดหนึ่งซึ่งงอกขึ้นเป็นเจ็ดรวง ซึ่งในแต่ละรวงนั้นมีจำนวนหนึ่งร้อยเมล็ดและอัลลอฮฺนั้นทรงเพิ่มพูน (ทรัพย์สิน) แก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงกว้างขวาง ผู้ทรงรอบรู้ ซูเราะฮฺ-อัลบะกอเราะฮฺ (๒ : ๒๖๑)

๓๙. บรรดาผู้ที่บริจาทรัพย์สินของพวกเขากลับมาทั้งกลางวันและกลางคืน ทั้งโดยปกปิดและเปิดเผย พวกเขาจะได้รับรางวัล ณ ผู้อภิบาลของ

ให้น่าอยู่ นามอง โดยสมาชิกในแต่ละครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาและรักษาความสะอาดของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

ข้อที่ ๑๑. ชาวชุมชนมุสลิมมีสติอดัดกว่า ผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร ร่วมส่งเสริมหลักการอาหารฮาลาล(ถูกต้องตามศาสนบัญญัติ) ตอยยิบ(ปลอดภัยถูกสุขลักษณะ) โดยการลดการประกอบการผลิต การบรรจุหรือการบริโภคอาหารที่ใช่วัตถุดิบที่ไม่ฮาลาล อาหารที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพได้แก่อาหารหวานจัด มันจัด เค็มจัด อาหารปนเปื้อนสารเคมี ยาฆ่าแมลง โดยเฉพาะในการจัดเลี้ยงอาหารแก่เด็กนักเรียนการจัดเลี้ยงงานบุญ และการประชุมต่างๆ

ข้อที่ ๑๒. ให้มีการจัดทำแผนควบคุมอุบัติเหตุ ความปลอดภัยบนท้องถนนในชุมชนอย่างเป็นระบบ ได้แก่จัดให้มีแนวเส้นทางเดินที่ปลอดภัยแก่เด็กนักเรียนและสมาชิกในชุมชนโดยไม่มีสิ่งกีดขวาง การติดตั้งเครื่องหมาย อุปกรณ์แจ้งเตือนเพื่อความปลอดภัย การใช้มาตรการจำกัดความเร็วของยานพาหนะ ให้อยู่ในมาตรฐานแห่งความปลอดภัย

ข้อที่ ๑๓. ให้มีการจัดทำแผนป้องกัน หรือมาตรการการลดอุบัติเหตุ อุบัติภัย หรือภัยธรรมชาติ ในชุมชน โดยกำหนดให้สมาชิกในชุมชน

ทุกคนมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัยใดๆ
ในชุมชนอย่างถูกต้องตามมาตรฐานสากล

ข้อที่ ๑๔. กำหนดให้เขตมัสยิด โรงเรียนจิตต์ภักดี เป็นเขตปลอด
บุหรี สุรา สิ่งเสพติดและการพนันทุกชนิด ห้ามมิให้มีการจำหน่าย แจก
เสพสุรา สิ่งเสพติดและการพนันทุกชนิดในสถานประกอบการ ร้านค้า
ครัวเรือนของมุสลิมในชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสดีกัว

ข้อที่ ๑๕. การดำเนินกิจกรรมใดในเขตชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสดีกัว
ที่อาจส่งผลกระทบต่อด้านสุขภาพของสมาชิกในชุมชนและสิ่งแวดล้อม จะต้อง
มีการศึกษาผลกระทบต่อด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และต้องได้รับอนุญาต
จากคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดซึ่งได้ฉันทามติจากการรับฟังความ
คิดเห็นของสมาชิกในชุมชนโดยวิธีการประชาคม

หมวดที่ ๔ การสร้างเสริมสุขภาพ

ข้อที่ ๑๖. ให้มีการส่งเสริมให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการออก
กำลังกาย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของเพศ และวัย แก่ประชาชนทุกกลุ่ม
อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๓ ครั้ง

หมวดส่งเสริมการศึกษา

๓๑. “การศึกษาหาความรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน” (อิบ
นุ มาญะฮฺ)
๓๒. “โอ้ อัลลอฮฺ แท้จริงฉันขอจากพระองค์ซึ่งความรู้ที่มี
ประโยชน์” (อิบนุ มาญะฮฺ)
๓๓. “ผู้ศรัทธาคนหนึ่งจะไม่อ้อมจากความดีงาม(ของความรู้)ที่เขาได้
ยิน จนกว่าที่สิ้นสุดของเขาคือสวรรค์” (ตริมิซียฺ)

หมวดส่งเสริมการบริจาคเพื่อจัดสวัสดิการชุมชน

๓๔. “และพวกที่สะสมทองคำและเงิน โดยไม่บริจาคชะกาต และ
ไม่นำออกมาใช้จ่ายในวิถีทางศาสนาอัลลอฮฺ ชุบฮานะฮฺวะตะอาลา
มุฮัมมัดจงแจ้งข่าวการทรมานอันสาหัสที่เป็นข่าวดีสำหรับพวกนั้น
ณ วันที่ไฟนรก “ญะฮันนัม” จะทำให้เกิดความร้อนแรง แล้วมันจะ
ถูกนำมาริดบนหน้าผาก สีข้าง และหลังของพวกนั้น นี่แหละ
ผลร้ายของพวกเจ้าทั้งหลายที่พยายามสะสมไว้สำหรับการส่วนตัว
ของพวกเจ้า โดยไม่ยอมบริจาคชะกาต ดังนั้น พวกเจ้าจงลิ้มรส
ทรัพย์ที่พวกเจ้าได้สะสมมันไว้ โดยไม่ยอมบริจาคเลย” ชูเราะฮฺ –
อัส-เตอาบะฮฺ (๙ : ๓๕)

แล้ว ฉันจะช่วยเหลือเขาอย่างไร ท่านรอซุลกล่าวว่า :ท่านก็ช่วยเขาจากการอธรรมนั้นๆ แท้จริงนั่นแหละคือการช่วยเหลือเขาแล้ว” (บุคอรี)

๒๖. “ขอสาบานกับผู้ที่มีชีวิตของฉันอยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ว่าพวกท่านจะไม่ได้เข้าสวรรค์จนกว่าพวกท่านจะศรัทธา และพวกท่านจะยังไม่ศรัทธาจนกว่าพวกท่านจะรักกัน พวกท่านจะเอาไหม ฉันจะบอกวิธีหนึ่งที่มีเมื่อพวกท่านปฏิบัติแล้ว พวกท่านก็จะรักซึ่งกันและกัน ? จงแพร่สลามในหมู่พวกท่าน”(มุสลิม)

๒๗. “พวกท่านทั้งหลายจงมอบของขวัญซึ่งกันและกัน แล้วจะทำให้พวกท่านจะรักใคร่กลมเกลียวกัน ” (บุคอรี)

๒๘. “การยิ้มเมื่อพบกับใบหน้าของพี่น้องท่านเป็นการบริจาค”(บุคอรี)

หมวดส่งเสริมอาหารปลอดภัย

๒๙. จงบริโภคจากสิ่งที่ยัลลอฮ์ได้ทรงให้เครื่องยังชีพแก่ผู้เจ้าซึ่งสิ่งที่ยัลลอฮ์และที่ดีมีประโยชน์และจงอย่าเกรงต่ออัลลอฮ์ ผู้ซึ่งพวกเจ้าศรัทธาในพระองค์ซูเราะฮ - อัลมาอิดะฮ (๕: ๘๘)

๓๐. และพวกเจ้าทั้งหลายจงกิน จงดื่ม และจงอย่าฟุ่มเฟือย แท้จริงพระองค์ทรงไม่รักผู้ที่ฟุ่มเฟือย ซูเราะฮ - อัลอะอฺรอฟ(๗: ๓๑)

ข้อที่ ๑๗. ให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมกีฬาและการสันทนาการ เพื่อสร้างเสริมสุขภาพ ความรักความสามัคคีในชุมชนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

หมวดที่ ๕ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการส่งเสริมสวัสดิการชุมชน

ข้อที่ ๑๘. ชาวชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสซอวร่วมสร้างหลักประกันทางสังคมอย่างเท่าเทียมด้วยการบริจาคทรัพย์สินให้แก่กองบุญชะกาตและซอดากอห์และได้รับการจัดสวัสดิการตามสิทธิ์ตั้งแต่ เกิด เรียน แก่ เจ็บ ตาย จากกองทุนชะกาตและสวัสดิการชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสซอวซึ่งบริหารจัดการตามหลักการอิสลาม

ข้อที่ ๑๙. ให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครจิตอาสาต่างๆโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนในการเยี่ยมเยียน ดูแลสุขภาพของสมาชิกในชุมชนที่อ่อนแอ ได้แก่เด็กเล็ก เด็กกำพร้า หญิงหม้าย ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

หมวดที่ ๖ การส่งเสริมด้านการศึกษา ศาสนา คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อที่ ๒๐. ให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณแก่บุคคล หน่วยงาน องค์กรต่างๆ ที่ทำหน้าที่ในการจัดบริการการศึกษาที่ครอบคลุม ตลอดชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตายแก่สมาชิกในชุมชนในรูปแบบต่างๆ และให้ สมาชิกในชุมชนสามารถเข้าชื่อเพื่อเสนอให้มีการพิจารณาจัดการศึกษาตาม ต้องการและความสนใจของสมาชิกในชุมชน

ข้อที่ ๒๑. ให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของ ชุมชน ข้อมูลทางด้านศาสนา วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้ บริการแก่สมาชิกในชุมชนและผู้สนใจในรูปแบบต่างๆ ได้แก่การสร้างวิทยากร น้อยในการแนะนำประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรมชุมชน ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ และศูนย์วัฒนธรรมอิสลาม การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ต่างๆ สำหรับคณะศึกษาดูงาน

ข้อที่ ๒๒. ให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการรวบรวมองค์ความรู้ และประสบการณ์จากผู้สูงอายุ ในรูปแบบคลังสมองของชุมชน และส่งเสริม พื้นที่แสดงศักยภาพและกิจกรรมของผู้สูงอายุ และผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในและ นอกชุมชน

ข้อที่ ๒๓. ให้มีการจัดทำแผนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในชุมชน โดยคำนึงถึงความหลากหลายสาขาอาชีพที่จะเป็นประโยชน์แก่ชุมชนใน

๒๓. “มุสลิมนั้นเป็นพี่น้องของมุสลิม เขาจะไม่อธรรมต่อพี่น้องของเขา และ เขาจะไม่จับตัวพี่น้องของเขา (มอบให้แก่ศัตรู) ผู้ใดช่วยเหลือฐานะของพี่น้อง ของเขา อัลเลาะห์ก็จะทรงช่วยเหลือในฐานะของเขา ผู้ใดบรรเทาความ เดือดร้อนให้แก่มุสลิมคนหนึ่งคนใด อัลเลาะห์จะทรงบรรเทาความเดือดร้อน หนึ่งจากบรรดาความเดือดร้อนในวันกิยามะห์ให้เขา ผู้ใดปกปิดสิ่งไม่ดีไม่งาม ให้แก่มุสลิมคนหนึ่งคนใด อัลเลาะห์จะทรงปกปิดสิ่งไม่ดีไม่งามให้แก่เขาใน วันกิยามะห์” (บุคอรีห์ และ มุสลิม)

๒๔. “ท่านทั้งหลายอย่าอิจฉากัน อย่าหลอกลวงกัน อย่าเกลียดกัน อย่าหัน หลังให้กัน อย่าขายของตัดหน้ากัน จงเป็นบ่าวของอัลเลาะห์ในฐานะเป็น พี่น้องกันเถิด มุสลิมนั้นเป็นพี่น้องของมุสลิม เขาจะไม่อธรรมต่อพี่น้องของเขา เขาจะไม่เหยียดหยามพี่น้องของเขา และเขาจะไม่ทอดทิ้งพี่น้องของเขา การ ยำเกรงอัลเลาะห์นั้นอยู่ที่นี้ และท่านรอซูลชี้ไปที่หน้าอกสามครั้ง นับได้ว่า เป็นความชั่วแล้วในการที่คนหนึ่งถูกเหยียดหยามพี่น้องมุสลิมของเขา มุสลิมต่อมุสลิมนั้น เลือด ทรัพย์สิน และเกียรติยศเป็นที่ต้องห้าม” (มุสลิม)

๒๕. “ท่านจงช่วยเหลือพี่น้องของท่าน ไม่ว่าเขาจะเป็นผู้อธรรมหรือผู้ถูก อธรรมก็ตาม ชายคนหนึ่งถามว่า :ฉันจะช่วยเหลือเขาก็เมื่อเขาถูกอธรรม จง บอกฉันหน่อยซิว่า ถ้าหากเขาเป็นผู้อธรรม

๒๐. แท้จริงศรัทธาชนที่แท้จริงนั้น คือ บรรดาผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮ. และร่อซูลของพระองค์ แล้วพวกเขาไม่สงสัยเคลือบแคลงใจ แต่พวกเขาได้เสียสละต่อผู้ตั้งนบนด้วยทรัพย์สมบัติของพวกเขา และชีวิตของพวกเขาไปในหนทางของอัลลอฮ. คนเหล่านั้นแหละคือบรรดาผู้สัตย์จริง ชูเราะฮ - อัลหุญร็อต [๔๙:๑๕]

๒๑. มุฮำหมัด(ขอความสันติสุขจงมีแด่ท่าน) ได้อุปมาผู้คนในสังคมที่มีหน้าที่ปกป้องบทบัญญัติของอัลลอฮ เสมือนผู้ที่อาศัยอยู่ในเรือลำเดียวกัน ผู้ที่อยู่ชั้นล่างมักขอความช่วยเหลือจากผู้ที่อยู่ชั้นบนในการให้น้ำเพื่อบริโภค จนกระทั่งผู้ที่อยู่ชั้นล่างเกรงใจ เลยอุกคิดว่าหากเราทุบเรือเป็นรูโหว่เพียงเล็กน้อยเพื่อสะดวกในการรับน้ำก็จะเป็นการดี เพราะเพื่อนๆ ที่อยู่ชั้นบนจะไม่เดือดร้อน ซึ่งหากผู้คนชั้นบนไม่หักห้ามหรือทักท้วงการกระทำดังกล่าว พวกเขาก็จะจมเรือทั้งลำ แต่ถ้ามีผู้คนหักห้ามไว้ พวกเขาก็จะปลอดภัยทั้งลำ เช่นเดียวกัน (บุคอรี)

๒๒. “เปรียบเทียบบรรดาผู้ศรัทธาในด้านความรัก ความเอ็นดูเมตตา และการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลของพวกเราที่มีต่อกันนั้นเหมือนกับร่างกาย กล่าวคือ เมื่ออวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งเจ็บปวด อวัยวะส่วนอื่นๆ ของร่างกายก็จะเจ็บปวดไปด้วยทั่วร่างกายพาให้ร้อนไม่หลับ เกิดอาการไข้” (บุคอรีและมุสลิม)

อนาคต และสนับสนุนงบประมาณหรือทุนการศึกษาในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชุมชนในสาขาอาชีพต่างๆตามความเหมาะสม

หมวดที่ ๗ การบริหารจัดการและการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพของชุมชน

ข้อที่ ๒๔. ให้หน่วยงาน องค์กร ชมรม กองทุน กลุ่มประชาชนในชุมชน สามารถจัดกิจกรรมระดมทุน หรือขอรับการสนับสนุนด้านการเงินจากบุคคล หน่วยงาน องค์กรต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน ให้คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดอัสดีตักวา พิจารณาสันับสนุนงบประมาณตามอำนาจหน้าที่ ที่สามารถกระทำได้ แก่หน่วยงานดังกล่าว เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนและสร้างเสริมสุขภาพตามธรรมนูญสุขภาพชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสดีตักวาตามความเหมาะสม

ข้อที่ ๒๕. ให้คณะกรรมการธรรมนูญสุขภาพชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสดีตักวา ทำหน้าที่เป็นกองเลขานุการ ประสานงาน ผู้กำกับ ดูแล ขับเคลื่อน ติดตามประเมินผล รวมทั้งจัดทำตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินสุขภาพให้เป็นไปตามธรรมนูญสุขภาพนี้โดยใช้กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วม

ข้อที่ ๒๖.กรณีที่มีการละเมิดธรรมนูญสุขภาพฉบับนี้ ให้คณะกรรมการธรรมนูญสุขภาพชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสดีตักวา นำเสนอรายงาน

ต่อคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดเพื่อให้ใช้มาตรการทางสังคม
ดำเนินการตามความเหมาะสม

ข้อที่ ๒๗. ให้คณะกรรมการธรรมนุญสุภาพชุมชนมุสลิมมัสยิดอัส
ตักวาจัดให้มีการทบทวน พัฒนาปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมธรรมนุญสุภาพ
อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง การแก้ไขเพิ่มเติมธรรมนุญสุภาพฉบับนี้ให้กระทำ
ตามขั้นตอนที่จัดทำธรรมนุญนี้ หรือกระทำโดยกระบวนการประชาคม และ
ต้องมีผู้เห็นด้วยไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของผู้เข้าร่วมประชาคม โดยยึดหลัก
เหตุผล ความจำเป็น และผลประโยชน์ส่วนรวมของชาวชุมชนมุสลิมอัสตักวา
เป็นสำคัญ

ส่วนที่ ๓ นิยามศัพท์

“สุขภาพ” หมายความว่า ภาวะที่สมบูรณ์ของมนุษย์ ทั้งทางกาย
ทางจิต ทางปัญญา (จิตวิญญาณ) และทางสังคม เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวม
อย่างสมดุล

“สุขภาพะ” หมายความว่า ภาวะที่บุคคลมีร่างกายที่แข็งแรง มีอายุ
ยืนยาว มีจิตใจที่ดีงาม มีความเมตตากรุณา รู้จักควบคุมอารมณ์ มีความเชื่อ
ความศรัทธา ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม คุณงามความดี มีเหตุมีผล อยู่
ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างเป็นสุข การมีสุขภาพะเป็นเรื่องที่เชื่อมโยงสัมพันธ์

พวกเขาก็จึงประนีประนอมระหว่างทั้งสองฝ่ายด้วยความยุติธรรม และพวกเข
เจ้าจึงให้ความเที่ยงธรรม(แก่ทั้งสองฝ่าย) เกิด แท้จริงอัลลอฮฺทรงรักใคร่
บรรดาผู้ให้ความเที่ยงธรรมซูเราะฮ - อัลหุญร็อต [๔๙:๙]

๑๘. โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย! ชนกลุ่มหนึ่งอย่าได้เยะเย้ยชนอีกกลุ่มหนึ่ง บาง
ทีชนกลุ่มที่ถูกเยะเย้ยนั้นจะดีกว่าชนกลุ่มที่เยะเย้ย และสตรีกลุ่มหนึ่ง
อย่าได้เยะเย้ยจะดีกว่ากลุ่มที่เยะเย้ย และพวกเข้าอย่าได้ตำหนิตัว ของ
พวกเข้าเอง และอย่าได้เรียกกันด้วยฉายาที่ไม่ชอบ ช่างเลวทรามจริง ๆ ที่
บรรดาผู้ศรัทธาจะเรียกกันว่าเป็นผู้ฝ่าฝืน ภายหลังจากที่ได้มีการศรัทธากัน
แล้ว และผู้ใดไม่สำนึกผิด ชนเหล่านั้นคือบรรดาผู้อธรรม ซูเราะฮ -
อัลหุญร็อต [๔๙:๑๑]

๑๙. โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย! พวกเข้าจงปลีกตัวให้พ้นจากส่วนใหญ่ของการ
สงสัย แท้จริงการสงสัยบางอย่างนั้นเป็นบาป และพวกเข้าอย่าสอดแนม และ
บางคนในหมู่พวกเข้าอย่าค้นหาซึ่งกันและกัน คนหนึ่งในหมู่พวกเข้านั้นชอบ
ที่จะกินเนื้อพี่น้องของเขาที่ตายไปแล้วกระนั้นหรือ? พวกเข้าอย่าอมเกลียดมัน
และจงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด แท้จริงอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตา
เสมอซูเราะฮ - อัลหุญร็อต [๔๙:๑๒]

๑๔. “ วันหนึ่งได้มีขบวนแห่ศพผ่านมา นบีมุฮัมมัด ลูกขี้ขี้ยืนให้เกียรติ เหล่าเศาะฮาบะฮ์กล่าวว่า นี่เป็นขบวนศพของชาวยิว ท่านกล่าวตอบว่า เขามีได้เป็นมนุษย์คนหนึ่งดอกหรือ ? "(บุคอรีย์)

๑๕. “ ฟังทราบเถิดว่าผู้ใดที่ปฏิบัติธรรมต่อคนต่างศาสนาที่อยู่ระหว่างการทำพันธะ สัญญา หรือเหยียดหยามเขา หรือสั่งให้เขาทำงานในสิ่งที่เกินความสามารถของเขา หรือยึดทรัพย์สินใดๆของเขา ทั้ง ๆ ที่เขาไม่เต็มใจมอบให้ ดังนั้นฉันจะเป็นคู่กรณีกับบุคคลผู้นั้น (ด้วยการทวงคืนสิทธิของผู้ถูกรุกรม) ในวันกิยามะฮ์ ” (อบูดาวูด)

หมวดส่งเสริมความรักความสามัคคีในชุมชน

๑๖. และจงให้มีขึ้นจากพวกเจ้า ซึ่งคณะหนึ่งที่จะเชิญชวนไปสู่ความดีและใช้ให้กระทำการที่ชอบ และห้ามมิให้กระทำการที่มีชอบและชนเหล่านี้แหละพวกเขาคือผู้ได้รับความสำเร็จ ชูเราะฮฺ - อาละอิมรอน [๓:๑๐๔]

๑๗. และหากมีสองฝ่ายจากบรรดาผู้ศรัทธาทะเลาะวิวาทกัน พวกเจ้าก็จงไกล่เกลี่ยระหว่างทั้งสองฝ่าย หากฝ่ายหนึ่งในสองฝ่ายนั้นละเมิดอีกฝ่ายหนึ่ง พวกเจ้าก็จงปรามฝ่ายที่ละเมิดจนกว่าฝ่ายนั้นจะกลับสู่พระบัญชาของอัลลอฮฺ ฉะนั้นหากฝ่ายนั้นกลับ (สู่พระบัญชาของอัลลอฮฺ) แล้ว

กันอย่างเป็นทางการ โดยเริ่มจากตนเอง ไปสู่ครอบครัว ชุมชน สังคมและอื่นๆ

“มัสยิด” หมายความว่าสถานที่กราบ ชาวมุสลิมในแต่ละชุมชนจะสร้างมัสยิดขึ้นเพื่อเป็นสถานที่ปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนานอกจากนี้มัสยิดยังเป็นโรงเรียนสอนอัลกุรอาน และสถานที่ชุมนุมพบปะ ประชุม เฉลิมฉลอง ทำบุญเลี้ยง สถานที่ทำพิธีสมรส และสถานที่พักพิงของผู้สัญจรเดิมไทยมักเรียกว่า สุเหร่า ซึ่งเป็นคำมลายู

“อັตตักวา” หมายความว่า การหักห้ามหรือป้องกันตนเองจากการฝ่าฝืน ความยำเกรง การยึดมั่นในการเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ ด้วยความประสงค์ และมุ่งหวังในผลบุญแห่งการตอบแทนและเกรงกลัวต่อบทลงโทษของอัลลอฮ์ ด้วยการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่พระองค์ทรงใช้ และออกห่างจากสิ่งที่พระองค์ทรงห้ามปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนทางศาสนาอย่างสมบูรณ์ หรือการเป็น **ผู้มีจิตต์ภักดี**

“อิหม่าม” หมายความว่า ผู้นำศาสนาอิสลามประจำมัสยิด

“คอเต็บ” หมายความว่า ผู้แสดงธรรมประจำมัสยิด

“บิหลัน” หมายความว่า ผู้ประกาศเชิญชวนให้มุสลิมปฏิบัติศาสนกิจตามเวลา

“คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด” หมายความว่าคณะบุคคลที่
ได้รับการคัดเลือกจากสัปบุรุษในชุมชนมุสลิม ซึ่งมีจำนวนตั้งแต่ ๖ คนถึง ๑๒
คน ให้ทำหน้าที่บริหารกิจการของมัสยิด โดยมีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๔
ปี ตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐

“สัปบุรุษ” หมายความว่าสมาชิกของชุมชนมุสลิมที่คณะกรรมการ
อิสลามประจำมัสยิดมีมติรับเข้าเป็นสมาชิกประจำมัสยิด และมีชื่ออยู่ใน
ทะเบียนสัปบุรุษประจำมัสยิด แต่ผู้นั้นจะเป็นสัปบุรุษเกินกว่าหนึ่งมัสยิดใน
เวลาเดียวกันไม่ได้

“อัลกุรอาน” หรือ “กิตาบุลเลาะห์” หมายความว่า เป็นคัมภีร์ใน
ศาสนาอิสลาม เป็นพระดำรัสของอัลลอฮ์(ช.บ.)ที่ประทานผ่านทางทูตสวรรค์
นามว่าญิบรีล มาสู่ศาสดามุฮัมมัด คำว่า กุรอาน มาจากภาษาอาหรับแปลว่า
การอ่านการศรัทธาในคัมภีร์อัลกุรอานเป็นหลักการหนึ่งที่มีมุสลิมทุกคนต้อง
ศรัทธา หากไม่ศรัทธาในอัลกุรอาน หรือศรัทธาเพียงบางส่วนก็จะสิ้นสภาพ
จากการเป็นมุสลิม เช่นเดียวกับที่ต้องศรัทธาว่าคัมภีร์อัลกุรอานนี้มีความ
บริบูรณ์ภายใต้การพิทักษ์ของพระผู้เป็นเจ้า ด้วยเหตุนี้จึงไม่มีการสังคายนา
คัมภีร์อัลกุรอานเลยจนถึงปัจจุบัน เป็นคัมภีร์ที่เขียนเป็นภาษาอาหรับและใช้
ฉบับเดียวกันทั่วโลก และเป็นคัมภีร์สุดท้ายที่อัลลอฮ์ได้ส่งมาให้แก่มวล
มนุษยชาติ หลังจากนั้นแล้วจะไม่มีคัมภีร์ใด ๆ จากพระเป็นเจ้าอีก

แต่พวกเจ้า ชูเราะฮ - อัล-บะก้อเราะฮ์[๒:๑๔๓]

๑๑. โอ้มนุษยชาติทั้งหลาย แท้จริงเราได้สร้างพวกเจ้าจากเพศชาย และเพศ
หญิง และเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่า และตระกูลเพื่อจะได้รู้จักกัน แท้จริง
ผู้ที่มีเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า ณ ที่อัลลอฮ.นั้น คือผู้ที่มีความยำเกรงยิ่งในหมู่
พวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮ.นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ชูเราะฮ -
อัล-หุญุด[๔๙:๑๓]

๑๒. ผู้ศรัทธาทั้งหลาย ! จงเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยดีเพื่ออัลลอฮ์ เป็นพยาน
ด้วยความเที่ยงธรรมและจงอย่าให้การเกลียดชังพวกหนึ่งพวกใด ทำให้พวก
เจ้าไม่ยุติธรรม จงยุติธรรมเถิด มันเป็นสิ่งที่ใกล้กับความยำเกรงยิ่งกว่า และ
พึงยำเกรง อัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์นั้น เป็นผู้ทรงรอบรู้อย่างละเอียดในสิ่ง
ที่พวกเจ้ากระทำกัน ชูเราะฮ - อัล-มาอิดะฮ์[๕:๘]

๑๓. “ไม่ใช่เป็นส่วนหนึ่งของประชาชาติของฉัน สำหรับผู้ที่เรียกร้องบนฐาน
แนวคิดของการคลั่งไคล้ในชาติพันธุ์ ไม่ใช่เป็นส่วนหนึ่งของประชาชาติของ
ฉัน สำหรับผู้ที่ทำสงครามบนฐานแนวคิดของการคลั่งไคล้ในชาติพันธุ์ และ
ไม่ใช่เป็นส่วนหนึ่งของประชาชาติของฉัน สำหรับผู้ที่เสียชีวิตเนื่องจากการ
ต่อสู้ในการปกป้อง และรักษาแนวคิดของการคลั่งไคล้ในชาติพันธุ์” (อบูดา
วุด)

๗. “แท้จริง อัลลอฮ์นั้นดี ทรงชอบความดี ทรงสะอาด และชอบความสะอาด ทรงมีเกียรติ และทรงชอบการมีเกียรติ ทรงโอบอ้อม และทรงชอบการโอบอ้อมอารี ดังนั้น พวกท่านจงทำความสะอาดบริเวณบ้านและสนามของพวกท่าน พวกท่านจงอย่าทำเหมือนชาวยะฮูดี ซึ่งพวกเขาจะเก็บขยะไว้ในบ้านของพวกเขา”(อัลบิฮซาร)

หมวดส่งเสริมการออกกำลังกาย

๘. เล่าจากท่านหญิงอาอีชะฮ์ ว่า“ฉันได้วิ่งแข่งกับท่านนบีมุฮัมมัด และขณะท่านในการแข่งขันครั้งนั้น ต่อมาเมื่อฉันมีน้ำหนักเพิ่มมากขึ้น เราได้แข่งกันอีก และท่านเป็นผู้ชนะ ท่านก็ได้กล่าวว่า ครั้งนี้เป็นการลบล้างครั้งนั้น”(อะหมัด)

หมวดส่งเสริมการอยู่ร่วมในสังคมพหุวัฒนธรรม

๙. บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงเข้าอยู่ในความสันติภาพ โดยทั่วทั้งหมด และจงอย่าทำตามบรรดาก้าวเดินของชัยฏอน แท้จริงมันคือศัตรูที่ซัดแฉ่งของพวกเจ้า ซูเราะฮ - อัล-บะกอเราะฮ์[๒:๒๐๘]

๑๐. และในทำนองเดียวกัน เราได้ให้พวกเจ้าเป็นประชาชาติที่เป็นกลาง เพื่อพวกเจ้าจะได้เป็นสักขีพยานแก่มนุษย์ทั้งหลาย และร่อซูลก็จะเป็นสักขีพยาน

“สุนนะห์” หมายความว่าแนวทางการดำเนินชีวิตของท่านศาสดามุฮัมมัด (ซ.ล.) ทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติศาสนกิจ จริยธรรม ศีลธรรม คุณธรรม แม้กระทั่งกีรยามารยาทของท่าน รวมทั้งคำพูดของท่าน การกระทำของท่าน และการเห็นพ้องหรือการยอมรับของท่านต่อการกระทำใดๆสิ่งดังกล่าวถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของชาวมุสลิม

“ฮาลาล”หมายความว่าอนุมัติ อนุญาต กฎบัญญัติที่ศาสนาอนุมัติให้มุสลิมกระทำได้ อันได้แก่ การนึกคิด วาจา และการกระทำที่ศาสนาได้อนุมัติให้ เช่น การรับประทานเนื้อปศุสัตว์ที่ได้รับการเชือดอย่างถูกต้อง การค้าขายโดยสุจริตวิธี การสมรสกับสตรีตามกฎหมายที่ได้ระบุไว้ เป็นต้น ซึ่งตรงกันข้ามกับคำว่า “ฮารอม” ซึ่งเป็นสิ่งที่กฎบัญญัติที่ศาสนาห้ามไว้ เช่น การพนัน การดื่มสุรา เป็นต้นในประเทศไทย คำว่า "ฮาลาล" เป็นที่รู้จักในความหมาย อาหารหรือวัตถุดิบที่ใช้ในการบริโภค อุปโภค ที่ไม่เจือปนกับสิ่งที่ยึดกับหลักการในศาสนาอิสลาม

“ตอยยิบ” หมายความว่าสิ่งที่ดี บริสุทธิ์มีคุณค่า มีประโยชน์ ปลอดภัยปราศจากอันตรายยกตัวอย่างอาหารที่มุสลิมบริโภคไม่ใช่แค่อาหารที่ยึดหลักการฮาลาลเท่านั้น แต่ต้องยึดหลักตอยยิบด้วยนั่นคือ นอกจากเป็นอาหารที่ได้รับอนุมัติให้รับประทานได้แล้วยังต้องเป็นอาหารที่ดี มีคุณภาพ ปราศจากอันตรายด้วย เช่นหากการบริโภคน้ำตาลสิ่งนั้นเป็นที่อนุญาตแก่คน

ทั่วไปแล้ว แต่สำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวานแล้วการบริโภคน้ำตาลมากเกินไป ก็ขัดกับหลักการตอยิบ เพราะจะเป็นอันตรายสำหรับผู้ป่วยได้

“ชะกาต” หมายความว่า การทำทานภาคบังคับประจำปี สำหรับผู้ครอบครองทรัพย์สินครบตามที่ศาสนากำหนด ไม่ว่าจะเป็น ทองคำ (เกินกว่า ๘๕ กรัม) เงินบริสุทธิ์ (เกินกว่า ๕๙๕ กรัม) เงินตราทุกสกุล (มีมูลค่าเทียบเท่าทองคำหรือเงินบริสุทธิ์) หรือสินค้าที่เหลือในรอบปี ต้องนำทรัพย์สินดังกล่าวออกมาคำนวณมูลค่าและจ่ายชะกาต ๒.๕ % สำหรับ ปศุสัตว์ พืชผลทางการเกษตรให้คิดคำนวณตามหลักการที่ศาสนากำหนด สำหรับผู้ที่ไม่ทำการบริจาคนั้นก็ผู้หนึ่งที่ทำผิดบัญญัติของอิสลามการแจกจ่ายชะกาตให้ทำการแจกจ่ายแก่บุคคล ๘ ประเภทดังต่อไปนี้ ๑.คนขัดสน ๒.คนยากจน ๓.เจ้าหน้าที่ดูแลชะกาต ๔.มุลลัฟ คนต่างศาสนาที่เป็นมิตรกับชาวมุสลิม ๕. ไถ่ทาส ไถ่เชลยศึก ๖. คนมีหนี้สินล้นพ้นตัว(ล้มละลาย) ๗. ผู้อยู่ในหนทางของอัลลอฮ์ เช่นสร้างโรงเรียน โรงพยาบาล ๘. คนเดินทางผู้พลัดถิ่น ขาดแคลนทรัพย์สินในการเดินทาง

“ซอดากอห์” หมายความว่า การทำกุศลทานทุกรูปแบบ ซึ่งไม่ได้จำกัดรูปแบบเฉพาะการบริจาคนั้น ท่านศาสดากล่าวว่าทุกๆ อวัยวะของมนุษย์ มีการทำซอดากะห์ในทุกๆวันดวงอาทิตย์ไพล่ขึ้นมา การที่ท่านได้ประนีประนอมระหว่างสองคนด้วยความเป็นธรรม ก็เป็นซอดา

หลักธรรมคำสอนอันเป็นหลักการสำคัญของธรรมนูญฉบับนี้

หมวดการสร้างเสริมสุขภาพ

๑. “ผู้ใดที่ตื่นเช้าขึ้นมา มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีจิตใจที่สงบร่มเย็น ไม่มีความวิตกกังวลทุกข์ร้อน มีอาหารสำหรับบริโภคในวันนั้นก็ประหนึ่งว่าเขาผู้นั้นได้ครองโลกไว้ทั้งโลก”(ดิรมีซีฮ์ อิบนิมายะฮ์ และบุคอรีฮ์)
๒. “เนี้ยมะมัด (ความโปรดปราน) ๒ ประการ ที่คนส่วนใหญ่มักจะหลงลืม คือ การมีสุขภาพที่ดี และการมีเวลาว่าง”(บุคอรีฮ์)
๓. “และสำหรับร่างกายของเจ้านั้น เป็นหน้าที่ซึ่งเจ้าต้องดูแลมัน”(บุคอรีฮ์ และมุสลิม)
๔. “ผู้ศรัทธาที่มีความแข็งแรง ย่อมประเสริฐและเป็นที่ยรักของอัลลอฮ์ มากกว่าผู้ศรัทธาที่อ่อนแอ”(มุสลิม)
๕. “ท่านศาสดาได้จัดให้มีการแข่งม้าและให้รางวัลแก่ผู้ชนะ”(อะหมัด)

หมวดส่งเสริมความสะอาด

๖. “ความสะอาดนั้น เป็นส่วนหนึ่งของการศรัทธา”(อะหมัด และมุสลิม)

๑๗. นายธงชัย	จารุวรรณกุล	กรรมการ
๑๘. นายชาญชัย	ศรีสมบัติ	กรรมการ
๑๙. นายชุมพล	ศรีสมบัติ	กรรมการ
๒๐. นางปาหนัน	ศรีสมบัติ	กรรมการ
๒๑. นายสมาน	แม่ปูน	กรรมการ
๒๒. น.ส.จิรลักษณ์	กัลหะ	กรรมการ
๒๓. นายวิน	อินทจันทร์	กรรมการ

ประกาศ ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายสุกุมิตร พูนันต์)

อิหม่ามประจำมัสยิดอัสดีกวาเชียงใหม่เกาะห้ การที่ท่านได้ช่วยเหลือชายคนหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องสัตว์พาหนะของเขา การที่ท่านอุ้มเขาขึ้นขี่ม้าน หรือช่วยยกสิ่งของสัมภาระขึ้นไว้ให้ ก็เป็นการชอตาเกาะห้ คำพูดจาที่ดีก็เป็นชอตาเกาะห้ ทุกๆอย่างก้าวที่ท่านเดินไปละหมาด ก็เป็นการชอตาเกาะห้ และการที่ท่านขจัดสิ่งที่เป็นอันตรายออกจากถนนหนทาง ก็เป็นการชอตาเกาะห้

คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดอัสดีกวาและผู้แทนหน่วยงานองค์กรต่างๆในชุมชนได้แก่สมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนอัสดีกวากองทุนสวัสดิการชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสดีกวาชมรมกีฬาและสันทนาการมัสยิดอัสดีกวาศูนย์วัฒนธรรมมัสยิดอัสดีกวา โรงเรียนจิตต์ภักดี ชมรมมุสลิมห้มัสยิดอัสดีกวาโรงเรียนฟิรดูอินมัสยิดอัสดีกวา เห็นชอบให้มีการประกาศใช้ธรรมนูญสุขภาพชุมชนมุสลิมมัสยิดอัสดีกวาตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๐

(อิหม่ามสุกุมิตร พูนันต์)

อิหม่ามประจำมัสยิดอัสดีกวา

ส่วนที่ ๓ ภาคผนวก

ประกาศมัสยิดออตถ์ถักวา

ตามมติการประชุมศูนย์วัฒนธรรมอิสลาม มัสยิดออตถ์ถักวา เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๙ คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดออตถ์ถักวา ร่วมกับเครือข่ายองค์กรชุมชนมุสลิม ได้แก่ โรงเรียนจิตต์ภักดี สมาคมศิษย์เก่าจิตต์ภักดี โรงเรียนฟิรดูอินมัสยิดออตถ์ถักวา กองทุนสวัสดิการชุมชนชมรมสตรี ชมรมกีฬาและศูนย์วัฒนธรรมมัสยิดออตถ์ถักวา มีมติเห็นชอบให้มีการดำเนินการจัดทำธรรมนูญสุขภาพชุมชนมุสลิมมัสยิดออตถ์ถักวาขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสุขภาพในชุมชน เพื่อให้การดำเนินการในการจัดทำธรรมนูญสุขภาพเกิดประสิทธิภาพจึงประกาศแต่งตั้งบุคคล เป็นคณะกรรมการธรรมนูญสุขภาพชุมชนมุสลิมมัสยิดออตถ์ถักวาและคณะทำงานดังต่อไปนี้

คณะกรรมการอำนวยการ (สำนักธรรมนูญ)

๑. อีหม่ามศุภมิตร ฟอนันต์	ประธานกรรมการ
๒. นายรัฐพล มาตระกุล	รองประธาน
๓. นายทวี รอมาลี	กรรมการ
๔. นางมาเรียม วรรณณา	กรรมการ
๕. นางจำเรียง สุริยะ	กรรมการ

คณะทำงานฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

๖. ผศ.ดร.สุชาติ เศรษฐมาลินี	กรรมการ
๗. นายมูหำหมัด บินต่วน	กรรมการ
๘. นางกรรณาภรณ์ อัครพิศาล	กรรมการ

คณะทำงานฝ่ายยกร่างธรรมนูญสุขภาพ

๙. นายภัทรพงศ์ อิลลาชาญ	กรรมการ
๑๐. นายวสันต์ นิรามัย	กรรมการ
๑๑. นายอาหรี หมาดไหยด	กรรมการ
๑๒. นายประสิทธิ์ศักดิ์ เสกสรร	กรรมการ
๑๓. น.ส.สุทธิดา วิชัยชาติ	กรรมการ

คณะทำงานฝ่ายจัดทำประชาคมติร่างธรรมนูญ

๑๔. นายวิเชียร ลาตีฟ	กรรมการ
๑๕. นางกนกพร เลาจาง	กรรมการ
๑๖. นายอนันต์ ไบนานา	กรรมการ